

NYA SIFFROR OM HUR COVID-19 PANDEMIN DRABBAR FRILANSMUSIKER — JUNI TILL AUGUSTI:

”Just nu inga inkomster alls! Lever på lån och hjälp från familjen.” Musiker och artist, Stockholm

Det som började som akut kris är nu vardag för frilansande musiker – men en vardag i fritt fall! När Musikcentrum Öst, Väst och Syd genomförde den första enkäten fokuserade vi på perioden före sommaren, med vetskapen att om krisen skulle bli långvarig skulle det för många musiker bli riktigt allvarligt när också sommarperiodens turnéer och festivaler hamnade i riskzonen. Så blev fallet och när vi nu tittar framåt så ser vi att även hösten, speciellt internationellt, är hotad. Siffrorna i mars var gravt alarmerande och nu är krisen djup.

”Jag skulle egentligen släppa skiva och med den var tanken att jag skulle ha min största sommarturné på länge.”
Visartist Malmö

Vi vädjar därför till politiker och beslutsfattare att reflektera över det som denna enkät visar och förstå vidden av att musiklivets ryggrad, utövande musiker i alla genrer, nu bokstavligen riskerar att förintas. Yrket musiker kan helt försvinna om inte konkreta och tydliga insatser sätts in. Det är dags för Sverige att investera i vår musikaliska framtid. Och det är bråttom!

Covid-19 pandemin drabbar hela samhället på ett fruktansvärt sätt och denna enkät syftar inte till att spela ut någon grupp mot en annan. Den stora tragiken är de svårt sjuka, de ensamma och de som sorgligt nog går bort i pandemin. Men vissa yrkesgrupper faller också mellan skyddsneten och trygghetssystemen. Frilansande musiker är en sådan.

Men musiken är inte ett problem – den är en del av lösningen. Vi har sett gripande exempel på hur just musiken blivit en helande kraft för alla de som drabbats av pandemin. Nätet svämmar över av fantastisk musik som nu fortsätter att spelas i lägenheter och från balkonger.

Musik är också en av de stora svenska exportprodukterna och Musikcentrum har tidigare argumenterat för att skapa tydliga strategier för att musiken skall nå ut. I vår enkät ser vi att internationell verksamhet har drabbats extra hårt. Detta måste återspeglas i hur vi återbygger musiklivet och dess kapacitet. Även här ser vi möjligheter med den blixtnabba globalisering som har skett via nätet. Nu måste vi hitta intäktmodeller för livestreamad musik.

Enkäten:

Den första enkäten visade att på några veckor hade inkomsterna under april och maj utraderats. Förlusterna var i storleksordningen 100 mkr på två månader och 20 000 arbetstillfällen hade försvunnit. Då fanns fortfarande relativt många av sommarens bokningar kvar i kalendern. När vi nu återkommer till musikerna tecknas en långt allvarligare bild. Vi har ställt frågan om **avbokningar och inkomstbortfall från juni till augusti 2020**. Baserat på enkäten som **besvarats av ca 15 % av Sveriges musiker (736 yrkesverksamma musiker)** uppskattar vi att de under perioden **förlorat lågt räknat 80 000 individuella arbetstillfällen** och **gageförluster på minst 260 miljoner kronor** (se tabell nedan). Vi kan också konstatera att många i fritextsvar beskriver hur musiklivets arrangörer i princip har upphört att boka akter vilket gör den planering för nästa år, som många artister nu normalt är igång med, helt omöjlig.

”Problemet är att spelningar som just nu borde ha bokats inför hösten och nästa vår inte ens är på planeringsstadiet. Det innebär inga planerade inkomster alls för de flesta under hösten 2020 och våren 2021. Det vi känner av just nu är bara en föraning.” Lina Nyberg, artist och musikskapare Stockholm

Ett stort och mycket viktigt dilemma är alla spelningar och jobb som inte hann bokas innan krisen var ett faktum. De syns inte i statistiken över inställda eller framflyttade jobb vilket innebär både att de ekonomiska konsekvenserna är svårare att mäta – eftersom färdigförhandlade gager saknas – och att de inte omfattas/kompenseras av statens stödpaket till kulturen. Trots att de, för de allra flesta frilansmusiker, utgör merparten av arbetstillvaron framöver.

En effekt av hela situationen blir en bristande framtidstro. Det som först upplevdes som en övergående kris kan nu komma att påverka årtal av planering och karriärbygge och vi måste konstatera att känslor av hopplöshet och depression breder ut sig. Många musiker och artister ifrågasätter om det är möjligt att fortsätta i yrket vilket kommer att ge en långsiktig effekt, inte minst på svensk ekonomi.

”Sedan i mars uppskattar jag att jag förlorar i snitt 30 000 kr/månad. Ingen ljusning inför hösten syns.” Musiker, Stockholm

För att ytterligare se hur covid-19 påverkar musikernas tillvaro kommer vi efter sommaren att göra en enkät som fokuserar på hela 2020 och hur det avviker jämfört med tidigare år. På så vis kommer också de nu osynliga arbets- och intäktsförlusterna, i form av uppdrag som aldrig hann bokas, att synliggöras.

Vi har, liksom vid arbetet med förra enkäten, hållit KLYS, Musikerförbundet, SYMF frilans och Teaterförbundet underrättade – deras insatser har varit avgörande för att lyfta frågan till politisk nivå. Vi håller även andra samverkansparter informerade.

Stödpaket har skapats för musikområdet, exempelvis den krisfond som Musikerförbundet upprättat och som stöds av Spotify. Kulturrådet fattar, liksom Konstnärskommittén, inom kort beslut när det gäller det statliga krispaketet. Det har också tagits regionala initiativ. Men kartläggningen av förlusterna visar att dessa insatser är långt från tillräckliga och att det måste skapas system för en långsiktig trygghet för frilansande musiker.

Dessa effekter slår över hela musiklivet och i alla genrer, men vi kan här se att det är de musiker som lyckats skapa en försörjning från livemusik – det som oftast lyft fram som idealet inom kulturpolitiken – som drabbas allra hårdast. Enkäten har fyllts i anonymt men man har frivilligt kunnat uppge vem man är och bland de svarande finns många av våra mest namnkunniga och prisbelönda musiker och artister med mångåriga karriärer bakom sig.

För kontakt kring processen framöver och fler detaljer kring enkäten (se mer detaljerade siffror nedan):

Ragnar Berthling
Verksamhetsledare, Musikcentrum Öst:
ragnar@musikcentrum.se + 46 70 413 97 09.

Lasse Franck
Kommunikatör, Musikcentrum Väst:
lasse.franck@mcv.se +46 31 14 48 08.

Musikcentrum Öst: <https://www.musikcentrumost.se>

Musikcentrum Väst: <http://www.mcv.se>

Musikcentrum Syd: <https://www.musikcentrumsyd.se>

Svarande artister och musiker:

Totalt antal enskilda musiker:	Antal grupper/enskilda musiker:	Snitt ensemblestorlek:
736	141/214	3,7

Avbokade arbetstillfällen (snitt utifrån intervall):

(Av analyskäl är enkäten grupperad i intervall, 1–5, 6–10 etc. Enkätsvaren ligger således inom dessa.)

Sverige:	Utomlands:	Totalt:
7107 avbokade spelningar	2734 avbokade spelningar	9841 avbokade spelningar

Inkomstbortfall juni–augusti 2020 (snitt utifrån intervall):

(Av analyskäl är enkäten grupperad i intervall, 0–10 000 kr, 11 000–20 000 kr etc. Enkätsvaren ligger inom dessa.)

Förlorad inkomst totalt alla svarande:	Förlorad inkomst per månad/individ:	Förlorad inkomst per spelning/individ:
31 784 000 kr	17 112 kr	3229 kr

Uppskattning av totala siffror, Sverige (bygger på att Sverige har ca 6 000 yrkesverksamma frilansmusiker):

Uppskattad förlorad inkomst samtliga musiker i Sverige	Antal avbokade arbetstillfällen:	Förlorad inkomst per spelning/individ snitt alla siffror:
259 039 600 kr	80 204 individuella arbetstillfällen	3229 kr